

Sygn. akt VII U 1614/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Roslan-Karasińska

Protokolant: Paulina Filipkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 9 kwietnia 2018 r. w Warszawie

sprawy D. I.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o zwrot nienależnie opłaconych składek

na skutek odwołania D. I.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 28 września 2017 r. znak: (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. do zwrotu na rzecz odwołującej się D. I. tytułem nienależnie opłaconych – nadpłaconych składek za miesiąc czerwiec 2014 r. wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 8 września 2017 r. w wysokości łącznej 3 117,29 zł (trzy tysiące sto siedemnaście złotych 29/100);
2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na rzecz odwołującej się D. I. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 września 2017 r., nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w oparciu o art. 18 ust. 9 i 10, ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1778), odmówił zwrotu nienależnie opłaconych składek za czerwiec 2014 r. z uwagi na niestwierdzenie nadpłaty. Organ rentowy wskazał, że w dniu 7 września 2017 r. wpłynął wniosek D. I. o zwrot nadpłaconych składek. Po rozliczeniu konta ustalona nadpłata została zwrócona na wskazany we wniosku rachunek bankowy. Następnie do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wpłynął wniosek Pani D. I. o wydanie decyzji administracyjnej dotyczącej zwrotu nadpłaconych składek. W toku prowadzonego postępowania przez organ rentowy stwierdzono, iż analiza stanu rozliczeń konta wyżej wymienionego płatnika składek wykazała nieprawidłowości w złożonych dokumentach rozliczeniowych za czerwiec 2014 r. polegające na niepoprawnym naliczeniu należnych składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Organ rentowy zaznaczył, iż ubezpieczona pierwszy dokument rozliczeniowy ZUS DRA za miesiąc 06/2014 r. złożyła w dniu 1 lipca 2014 r. wykazując podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w kwocie 9365 zł, a następnie w dniu 7 maja 2017 r. skorygowała podstawę do kwoty 312,17 zł. Dodatkowo ubezpieczona od dnia 2 czerwca 2014 r. do dnia 30 czerwca 2014 r. spełniała warunki do przyznania zasiłku. Jednak zadeklarowana kwota podstawa wymiaru

składek w terminowo złożonej deklaracji, tj. z dnia 1 lipca 2014 r. z podstawą 93560,00 zł, była wyższa od najniższej podstawy wymiaru składek obowiązującej osoby prowadzącej działalność gospodarczą (decyzja organu rentowego z dnia 28 września 2017 r., nienumerowana karta a.r.).

Powyższą decyzję zaskarżyła w dniu 2 listopada 2017 r. ubezpieczona D. I., zarzucając organowi rentowemu naruszenie przepisów art. 18 ust. 9 i 10 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez błędną wykładnię polegającą na bezzasadnym uznaniu, iż proporcjonalne zmniejszenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne osób prowadzących działalność gospodarczą wskazane w ww. przepisach dotyczy jedynie sytuacji, w której zadeklarowana została przez ubezpieczoną wyłącznie najniższa podstawa wymiaru składek. W uzasadnieniu odwołująca podniosła, że w deklaracji rozliczeniowej nr (...) za czerwiec 2014 r., wypełnionej i przekazanej do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w dniu 1 lipca 2014 r. rozliczyła składki na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej od zadeklarowanej podstawy w kwocie 9.9365 zł. Następnie opłaciła składkę wliczoną od tej podstawy w kwocie 2.987,43 zł oraz składkę na FP i FGS w kwocie 270,40 zł. Ubezpieczona zaznaczyła, że od czerwca 2014 r. do 30 czerwca 2014 r. pobierała zasiłek chorobowy. Dodała, że w dniu 7 maja 2017 r. złożyła korektę deklaracji rozliczeniowej za czerwiec 2014 r., rozliczając składki na ubezpieczenia społeczne od pomniejszonej podstawy za czerwiec 2014 r., tj. od kwoty 3.004,40 zł. Pismem doręczonym do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dnia 7 sierpnia 2017 r. wniosła o zwrot nadpłaconej składki za czerwiec 2014 r., wynikającej ze złożonej korekty.

Wskazując na powyższe zarzuty wniosła zmianę zaskarżonej decyzji i zwrot nienależnie opłaconych składek wraz z odsetkami za zwłokę od 8 września 2017 r. w wysokości 3.117,29 zł, a także zasądzenie od organu rentowego na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych (odwołanie z dnia 2 listopada 2017 r., k.2-3 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. o oddaleniu odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., podnosząc argumentację, którą posłużył się w zaskarżonej decyzji. Organ rentowy wskazał, iż w razie zadeklarowania kwoty wyższej od kwoty minimalnej podstawy wymiaru brak jest podstaw prawnych do jej późniejszego zmniejszenia w dokumentach rozliczeniowych korygujących. Dotyczy to również sytuacji, gdy osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą zadeklaruje jako podstawę wymiaru składek kwotę wyższą niż odpowiednio pomniejszona minimalna podstawa w sytuacjach określonych w art. 18 ust 9 i 10 ww. ustawy. Dodał, że jedynie w przypadku, gdy w złożonych dokumentach płatnik zadeklarował najniższą podstawę wymiaru składek i jednocześnie spełniał warunki do przyznania zasiłku, może dokonać jej korekty. W świetle przepisu art. 19 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą może do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne zadeklarować dowolną kwotę pod warunkiem, że nie będzie ona niższa niż określona w tym przepisie minimalna podstawa wymiaru zachowaniem ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia. Kwota podstawy wymiaru składek deklarowana jest w bieżąco składanych dokumentach rozliczeniowych za dany miesiąc (odpowiedź na odwołanie z dnia 4 grudnia 2017 r., k.11-13 a.s.).

W odpowiedzi na zarzut organu rentowego niezgłoszenia korekty do 30 kwietnia następnego roku, pełnomocnik odwołującej zarzucił, iż jest on niesłuszny po pierwsze z powodu, że przepis art. 41 ust. 7 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych został uchylony z dniem 1 stycznia 2015 r., po drugie określony w nim termin na dokonanie przez płatnika składek sprawdzenia prawidłowości danych przekazanych do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w imiennym raporcie miesięcznym dotyczących danego roku kalendarzowego, nie później niż do 30 kwietnia następnego roku kalendarzowego był terminem instrukcyjnym i jego przekroczenie nie powodowało wygaśnięcia prawa płatnika raz ubezpieczonego (pismo procesowe z dnia 13 stycznia 2018 r., k.21 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona D. I. prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą w okresie od stycznia 2013 r. do 2017 r. w formie Kancelarii Radcy Prawnego. Odwołująca się wykonuje zawód radcy prawnego. W okresie od 2 czerwca 2014 r. do 30

czerwca 2014 r. ubezpieczona przebywała na zwolnieniu lekarskim. Opłaciła całą składkę na ubezpieczenia społeczne za czerwiec 2014 r.

W deklaracji rozliczeniowej nr 1 za czerwiec 2014 r., wypełnionej i przekazanej do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w dniu 1 lipca 2014 r. odwołująca rozliczyła składki na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej od zadeklarowanej podstawy w kwocie 9.9365 zł. Następnie opłaciła składkę wyliczoną od tej podstawy w kwocie 2.987,43 zł oraz składkę na Fundusz Pracy i FGS w kwocie 270,40 zł. Ubezpieczona w okresie od 2 czerwca 2014 r. do 30 czerwca 2014 r. pobierała zasiłek chorobowy. W dniu 7 maja 2017 r. złożyła korektę deklaracji rozliczeniowej za czerwiec 2014 r., rozliczając składki na ubezpieczenia społeczne od pomniejszonej podstawy za czerwiec 2014 r., tj. od kwoty 3.004,40 zł.

Ubezpieczona D. I., dnia 7 sierpnia 2017 r. zwróciła się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o zwrot kwoty 3.117,29 zł wynikającej z nadpłaty dokonanej w czerwcu 2014 r. z tytułu składki na ubezpieczenie społeczne w wysokości: 2.887,85 zł oraz składki na Fundusz Pracy w wysokości 229.44 zł. (pismo z dnia 7 sierpnia 2017 r., nienumerowana karta a.r.).

W odpowiedzi na wniosek ubezpieczonej, Zakład Ubezpieczeń Społecznych dnia 25 sierpnia 2017 r. dokonał zwrotu nienależnie opłaconych składek w wysokości 616,66 zł. (pismo organu rentowego z dnia 25 sierpnia 2017 r., nienumerowana karta a.r.).

Następnie dnia 7 września 2017 r. ubezpieczona wniosła prośbę do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o wydanie decyzji w przedmiocie odmowy nadpłaconej w czerwcu 2014 r. składki na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy (pismo z dnia 4 września 2017 r. nienumerowana karta a.r.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją nr (...) r. wydaną w dniu 28 września 2018 r., odmówił zwrotu nienależnie opłaconych składek za czerwiec 2014 r. z uwagi na niestwierdzenie nadpłaty za wskazany miesiąc (decyzja organu rentowego z dnia 28 września 2017 r., nienumerowana karta a.r.).

Od niekorzystnej dla siebie decyzji organu rentowego, ubezpieczona D. I. złożyła odwołanie do tut. Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie z dnia 2 listopada 2017 r., k.2-3 a.s.).

Powyższy stan faktyczny, Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy oraz aktach rentowych i osobowych odwołującej. Zdaniem Sądu, powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie D. I. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. z dnia 27 października 2017 r., nr (...) jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1778), za miesiąc, w którym nastąpiło odpowiednio objęcie ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi lub ich ustanie i jeżeli trwały one tylko przez część miesiąca, kwotę najniższej podstawy wymiaru składek zmniejsza się proporcjonalnie, dzieląc ją przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni podlegania ubezpieczeniu. Zasady zmniejszania najniższej podstawy wymiaru składek, o których mowa w ust. 9, stosuje się odpowiednio w przypadku niezdolności do pracy trwającej przez część miesiąca, jeżeli z tego tytułu ubezpieczony spełnia warunki do przyznania zasiłku.

Powołując się na stanowisko wyrażone w orzeczeniu Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 19 lutego 2014 r. (sygn. III AUa 705/13 III LEX nr 1451677) wskazać należy, iż regulacja przepisu art. 18 ust. 8 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie odbiera ubezpieczonym, którzy zadeklarowali składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe

w rozmiarze przekraczającym ustawowe minimum, prawa do proporcjonalnego zmniejszenia podstawy wymiaru składki w miesiącu, w którym nastąpiło objęcie ubezpieczeniem, bądź w przypadku niezdolności do pracy trwającej przez część miesiąca. Skoro prawo takie zachowują osoby deklarujące minimalną podstawę wymiaru składek, to tym bardziej winni z niego korzystać także ubezpieczeni wnoszący składki wyższe od minimalnych. Jak trafnie zauważył Sąd orzekający przyjęcie odmiennego stanowiska prowadziłoby do naruszenia zasady równego traktowania wszystkich ubezpieczonych w zakresie obowiązku opłacania i obliczania wysokości składek na ubezpieczenie społeczne. Omawiana regulacja zawarta w art. 18 ust. 9 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych miała w ocenie Sądu Apelacyjnego na celu uniknięcie wątpliwości co do możliwości pomniejszenia składek zadeklarowanych w kwocie minimalnej - w wypadku zaistnienia określonych w nich przesłanek. W żadnym natomiast wypadku brzmienie art. 18 ust. 9 ustawy systemowej nie daje podstaw do przyjęcia braku możliwości proporcjonalnego pomniejszenia składek na ubezpieczenia społeczne przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą i deklarujące ich podstawę wymiaru w kwocie wyższej od minimalnej (sygn. III AUa 705/13 III LEX nr 1451677). Ponadto podobne stanowisko jak w przywołanym przez Sąd Okręgowy wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 17 maja 2011 roku (sygn. III AUa 2177/10) zostało zajęte we wcześniejszym orzeczeniu tego Sądu z dnia 9 lipca 2009 roku (sygn. Akt III AUa 908/09, opubl LEX nr 1213894).

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w punkcie 1 sentencji wyroku zmienił zaskarżoną decyzję zobowiązał Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. do zwrotu na rzecz odwołującej się D. I. tytułem nienależnie opłaconych – nadpłaconych składek za miesiąc czerwiec 2014 r. wraz z odsetkami za opóźnienie od 8 września 2017 r. (tj. od dnia następnego od wezwania k. nienumerowana a.r.) w wysokości łącznej 3 117,29 zł (trzy tysiące sto siedemnaście złotych 29/100).

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 2 k.p.c. Na koszty postępowania złożyły się koszty zastępstwa procesowego odwołującej się w wysokości 180,00 złotych, ustalone według przepisów obowiązujących w momencie wniesienia odwołania przez D. I. , tj. § 9 ust.2 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2016, poz. 1667).

Zarządzenie: (...)

(...)